

Din enskilda avloppsanläggning

Information från miljökontoren på Södertörn om att anlägga och underhålla en enskild avloppsanläggning

För dig som inte har kommunalt vatten och avlopp, läs detta!

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ATT ANLÄGGA ELLER ÄNDRA EN ENSKILD AVLOPPSANLÄGGNING	3
Kontakta en avloppsentreprenör.....	3
Provgrop och jordartanalys	4
Ansök/anmäl.....	4
Besök av miljökontoret	6
Beslut av miljönämnden.....	7
Genomförande och slutbesiktning.....	7
 MILJÖMÅL	 7
 ATT UNDERHÅLLA EN ENSKILD AVLOPPSANLÄGGNING	 8
Råd för drift och skötsel av avloppsanläggningen	8
Egenkontroll	8

ATT ANLÄGGA ELLER ÄNDRA EN ENSKILD AVLOPPSANLÄGGNING

Har du byggt nytt och behöver en avloppsanläggning? Kanske har du upptäckt att din befintliga avloppsanläggning inte fungerar som den ska? Eller har kommunens miljökontor förelagt dig om att åtgärda din avloppsanläggning?

Så här går det till.

1. Kontakta en avloppsentreprenör och ta reda på vilken lösning som passar din fastighet. Rådgör gärna med miljökontoret.
2. Gräv en provgrop och gör en jordartsanalys (vid infiltration)
3. Skicka en komplett ansökan/anmälan på tänkt anläggning och invänta bekräftelse på mottagna handlingar
4. Boka tid för inspektion med miljökontoret
5. Vänta på beslut innan du bygger din anläggning.
6. Genomförande och slutbesiktning

Varför rena?!

Utsläpp av orenat avlopp medför risk för smittspridning, övergödning och syrebrist i våra vattendrag. Många av våra härligt svalkande sjöar skulle inte kunna gå att bada i om de boende runtomkring inte renade sitt avloppsvatten. Utöver den smittrisk som finns i en sjö som tar emot orenat avloppsvatten så leder föroreningarna också till att sjön tillslut växer igen och att fiskarna dör.

Vi kan bli bättre på att rena vårt avloppsvatten och därmed skulle många av de sjöar som idag har dålig vattenkvalitet förbättras avsevärt. Exempelvis släpper de 10 % av de svenska hushållen som har enskilt avlopp ut lika mycket övergödande ämnen som de 9 av 10 svenskar som är anslutna till kommunala reningsverk. Ett liknande mönster gäller för syreförbrukande ämnen och i viss mån också för smittämnen. Därför gör det skillnad om du som har en dålig avloppsanläggning, eller saknar en anläggning, ersätter den med en anläggning som har en fungerande rening.

Det finns lagkrav på vilken rening som ska uppnås i en enskild anläggning. Kraven finns i miljöbalken, råd om hur kraven uppnås finns i Naturvårdsverkets allmänna råd, NFS 2006:7.

Kontakta en avloppsentreprenör

Förr fanns egentligen bara två typer av avloppslösningar, trekammarbrunn med infiltration eller markbädd. Idag har utbudet växt och det finns en mängd olika lösningar för hur du kan ta hand om ditt avloppsvatten. Bl.a. har reningsverk och kompaktfilterbäddar blivit lika vanliga lösningar som de traditionella.

Miljökontoren ger inte förslag på anläggningar utan det är du som sökande som ska presentera en lösning. Vi granskar din ansökan och kan ge råd och vägledning för ditt fortsatta arbete. Därför är det viktigt att du som sökande, med eller utan hjälp av en entreprenör, har en bra uppfattning från början om vilken typ av lösning som passar just dig. Kanske finns det möjlighet att göra en gemensam anläggning ihop med grannar i närheten?

Avloppsentreprenörer och olika typer av lösningar hittar du på:

www.avloppsguiden.se eller i gula sidorna.

2.

Provgrop och jordartanalys

För att veta hur bra jorden är på att infiltrera avloppsvattnet måste en siktanalys göras. Skicka analysresultatet som en bilaga till din anmälan/ansökan

1. Gräv på den plats du tror är lämplig för avloppsanläggningen. En grop räcker om marken ser ut att vara likartad på hela ytan där infiltrationen är tänkt att ligga. I annat fall kan fler provgropar behövas. Om det känns tungt att gräva för hand kan en mindre grävmaskin (t ex traktorgrävare) användas.
2. Djupet ska vara 1,5- 2 m. Skrapa en slät vägg i gropen så att de olika jordlagren framträder.
3. Mät avståndet från markytan till grundvattenytan alternativt fast berggrund. Grundvattenytans läge ändras under året och det är den högsta läge som är relevant. Anteckna vilket datum mätningen är gjord, djupet ner till grundvattenytan samt om det går att göra en uppskattning av högsta grundvattennivån.
4. Mät även på vilka djup nya lager framträder och hur tjocka de är. Ta gärna ett foto eller gör en skiss av jordprofilen.
5. Tag ut ungefär 0,5 l jord från varje lager, från och med det djup där spridningsledningen är tänkt att ligga. Om det är svårt att urskilja olika lager så ta prov på 0,5, 0,75, 1,0, 1,5 och 2,0 meters djup. Stenar större än 2 cm tas bort. Varje prov läggs i en plastpåse som märks med vilket djup det tagits från, samt datum och plats.
6. Påsarna med jord skickas till ett laboratorium för analys. Kontakta miljökontoret för information om företag som utför analyser.

Vid efterföljande infiltration efter minireningsverk bör också en provgrop grävas för att konstatera markförhållandena.

3.

Ansök/anmäl

Innan du anlägger en ny eller ändrar en befintlig anläggning ska du skicka in en anmälan eller ansökan till miljökontoret. Miljökontoret skickar sedan en bekräftelse på att vi tagit emot din ansökan/anmälan. Om anläggningen kräver ett tillstånd måste du ha tillståndet i din hand innan spaden sätts i marken.

Vad som gäller i de olika kommunerna

- **Botkyrka kommun**

I Botkyrka är alla avloppsanläggningar tillståndspliktiga. Det betyder att du måste skicka in en ansökan och få ett tillståndsbeslut

- **Salems kommun**

I Salems kommuns tätort är alla nya avloppsanläggningar samt även mer omfattande ändringar i befintliga anläggningar tillståndspliktiga. Mindre omfattande ändringar av en befintlig anläggning samt anläggningar som byggs norr om motorvägen och enbart ska betjäna avloppsvatten från bad-

disk och tvätt är anmälningspliktiga. Att inrätta en annan toalett än WC (mulltoa o.s.v.) är *anmälningspliktigt*.

- **Nykvarn**

I Nykvarns kommun är alla nya avloppsanläggningar med WC samt även mer omfattande ändringar i befintliga anläggningar med WC tillståndspliktiga. Anläggningar på landsbygden (ej planlagda områden) som enbart ska betjäna avloppsvatten från bad- disk och tvätt är anmälningspliktiga. Att inrätta en annan toalett än WC (mulltoa o.s.v.) är tillståndspliktigt.

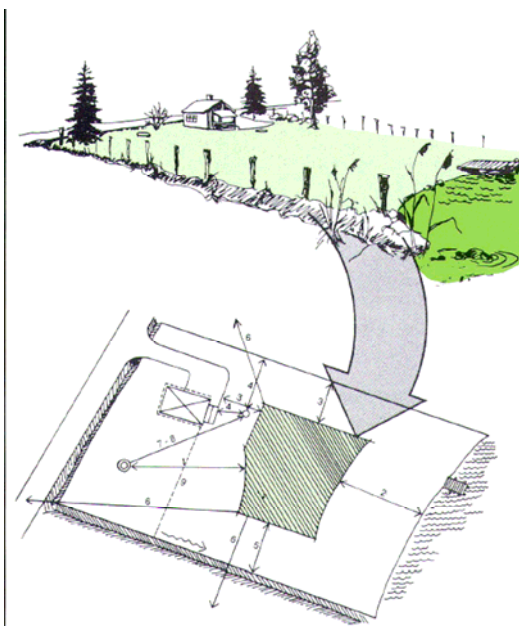
Innehåll i anmälan/ansökan

Ansöknings/anmälningsblankett med bilagan ”grannyttran” finns att ladda ner på kommunens hemsida. Tänk på att en fullständigt ifylld ansökan/anmälan med tydliga handlingar minskar handläggningstiden.

Ansökan/Anmälan ska förutom en fullständigt ifylld ansökningsblankett innehålla bilagor. 1-3 är obligatoriska, 4-7 är obligatoriska i vissa fall och 8 underlättar miljöenhetens handläggning.

1. Skalenlig situationsplan i lämplig skala (1:400 eller 1:500). Av situationsplanen ska framgå:

- Fastighetsgränser och tillfartsväg
- Befintliga och/eller planerade byggnader på fastigheten
- Avstånd till sjö/bäck/dike
- Egen befintlig eller planerad vattenbrunn
- Andra vattenbrunnar inom 200 meter från avloppsanläggningen
- Förslag till placering och utformning av avloppsanläggning
- Redovisning av höjd- och lutningsförhållanden.
- Avstånd för slamtömning

2. Ritning (skala 1:50) över anläggningens konstruktion och utförande. En ritning för vardera profilen (framifrån och från sidan). Ritningen ska bl.a. innehålla avskiljarens storlek, rör (för spridning, uppsamling, provtagning), höjder, bredder, längder, lutning, nivåskillnader, materialtyp, duk m.m. I ritningen ska även avstånd till högsta grundvattenytan och berg finnas inritat (kan kompletteras efter att provgrop och siktanalys är genomfört).
3. Uppgifter om att anläggningen är funktionstestad och uppfyller kraven enligt standard eller annan sakkunnig.
4. Uppgifter om fabrikat och modellbeteckning för eventuellt minireningsverk eller annan prefabricerad reningsanläggning ska också finnas med

5. Beskrivning av kontroll och underhåll som kommer att ske när anläggningen är i bruk.
6. Om infiltration: protokoll från siktanalys av jordprover från platsen där infiltrationen ska placeras.
7. Dokumentation från leverantör/projektör av anläggnings reningskapacitet avseende fosfor (P-tot.), kväve (N-tot.) och biologiskt syreförbrukande ämne (BOD) samt dess effekt på eventuella smittämnen i avloppet.
Undantag: Slamavskiljare + infiltration/ markbädd och/ eller anläggning som endast ska betjäna BDT-vatten (ingen WC ansluten). Om det behövs kan miljöenheten i vissa fall begära komplettering i efterhand.
8. Dina grannar som bor i anslutning till din fastighet har rätt att ta del av ansökan och kan yttra sig på blanketten ”grannyttran”

En enskild avloppsanordning planeras alltid för ett hushåll (5 personer). Det görs inga skillnader på fritidsboende eller permanentboende.

4

Besök av miljökontoret

Vid inspektionen är det bra om sökande och entreprenör är med. På plats kontrollerar vi att ansökan/anmälan stämmer med faktiska förhållanden och inspekterar provgropen.

Vid bedömningen av anordningens placering är bl.a. förhållandet till vattentäkter, sjöar, vattendrag, markförhållanden samt möjlig uppställningsplats för slamsugningsbil av betydelse.

Innan tillstånd kan ges besöker miljökontoret platsen. I vissa fall görs sedan uppföljande besök i samband med slutbesiktning eller om det uppstår några ändringar eller funderingar.

5.

Beslut av miljönämnden

Miljökontoret skriver ett beslut om tillstånd eller föreläggande om skyddsåtgärder och skickar det till dig. En kopia skickas vanligtvis till entreprenören.

Överklagande

Berörda och sökande har möjlighet att överklaga beslutet inom tre veckor. Det är viktigt för den sökande att avvakta överklagningstidens utgång innan arbetet påbörjas för att inte riskera att tillståndet dras tillbaka.

Miljösanktionsavgifter

Om du inte söker tillstånd för din avloppsanläggning tas en miljösanktionsavgift ut. Det är en avgift till staten som tas ut när miljöbalken inte följs.

- Att utan tillstånd inrätta en avloppsanläggning: 5 000 kr.
- Att utan tillstånd ansluta en vattentoalett till en befintlig avloppsanordning: 3 000 kr.
- Att utan att gjort en anmälan om att inrätta en avloppsanordning för bad-disk- och tvätt (BDT-avlopp): 3 000 kr.

Avgiften betalas till staten innan arbetet påbörjas för att inte riskera att tillståndet dras tillbaka.

6.

Genomförande och slutbesiktning

Om det uppkommer förändringar under arbetets gång som kan påverka anordningens funktion eller placering ska du kontakta miljökontoret.

Det finns två sätt att genomföra en slutbesiktning. Vilket alternativ som gäller i ditt fall framgår i beslutet.

1. Entreprenör gör slutbesiktningen enligt slutbesiktningsprotokoll.
2. Miljökontoret genomför en slutbesiktning tillsammans med fastighetsägaren/sökandet eller entreprenören. Tänk på att boka tid i god tid!

Innan anläggningen tas i bruk ska tömning av slam från anläggningen beställas hos det lokala renhållningsbolaget (precis som med våra hushållssopor). Tömningsfrekvensen är olika beroende på vilken typ av rening som sker i anläggningen. Kontakta ditt lokala renhållningsbolag.

MILJÖMÅL

Miljömålet ”ingen övergödning” som har fastställts av Riksdagen och sedan brutits ned till regional nivå innebär för enskilda VA-anläggningar att fosforutsläppen från enskilda VA-anläggningar ska minska med 15 procent från 1995 års nivå till 16 ton år 2010.

ATT UNDERHÅLLA EN ENSKILD AVLOPPSANLÄGGNING

Råd för drift och skötsel av avloppsanläggningen

Avloppsanläggningens funktion och livslängd ökar betydligt om den sköts på rätt sätt. Dåligskötsel kan i värsta fall leda till svåra miljöstörningar.

- Satsa på vattenbesparande utrustning som t.ex. snålspolande eller mulltoa.
- Håll inte syror och baser, lösningsmedel, bakteriedödande hushållskemikalier och läkemedel i avloppet!. Kemikalier kan slå ut den naturliga mikrobiologiska reningen i anläggningen och ge negativa effekter på miljön.
- Kontrollera slamavskiljaren då och då, speciellt vid hög belastning t.ex. om du har många gäster. Ytslammet ska inte vara för tjockt och det ska inte finnas slam i sista kammaren eller fördelningsbrunnen. In- och utloppet i avskiljaren ska vara synligt, annars är anläggningen troligtvis överbelastad. Vatten i spridningsledningen en längre tid kan bero på t.ex. högt vatten eller underdimensionering. Utgående vatten i en markbädd bör vara klart, ofärgat och luktfritt.
- För minireningsverk gäller bl.a. att ha ett fungerande serviceavtal samt regelbunden kontroll av fällningskemikalie och larmer i anläggningen. Utgående vatten från ett minireningsverk ska vara klart, ofärgat och luktfritt.

Egenkontroll

När anläggningen är i drift har du ansvar för att anläggningen fungerar på ett bra sätt, annars är du skyldig att vidta de åtgärder som behövs för att anläggningen skall fungera. För att skaffa dig en koll på din egen avloppsanläggning bör du se till att ha en s.k. egenkontroll över anläggningen.

Mycket nässlor efter en reningsbädd kan vara ett tecken på att reningen inte fungerar. Nässlor gillar kväve och trivs därför på kväverik mark. Nässlor gillar däremot inte gräsklipparen. Därför kan en gräsmatta, som regelbundet klipps och göds mycket av orenat avloppsvatten utan att nässlorna dyker upp.

En egenkontroll kan innehålla:

1. Administrativa uppgifter samt en beskrivning av anläggningens uppbyggnad och funktion, ex ritningar.
2. Skriftliga anteckningar om vilken drift och kontroll som finns för att förebygga olägenheter för människa och miljö.
3. En förteckning över de kemiska produkter som används i anläggningen
4. En dokumentation av undersökningar, bedömningar och störningar som uppstår i anläggningen.
5. En skriftlig instruktion om hur avloppsanläggningen ska brukas utifrån dess förutsättningar.

Fler råd finns att läsa på bl.a. www.avloppsguiden.se och hos din leverantör!